

Rainata on satoisa tulokas nurmiviljelyyn

Markku Niskanen ja Oiva Niemeläinen, MTT

Rainata (englanniksi Festulolium) on suomalaisen nurmiviljelyn uutuus. Rainadat ovat raiheinien ja natojen risteymiä. Vuonna 2004 kasvilajikeluetteloon hyväksytty Felina-lajike on yksivuotisen raiheinän ja ruokonadan risteytys. Felinalle on tyypillistä erittäin voimakas niiton jälkeinen kasvu eli jälkikasvukyky. Yksivuotisen raiheinän perimä tulee puolestaan esille lajikkeen hieman heikkona talvenkestävyytenä.

Felina-rainata on selvästi satoisampi kuin nurminatalajikkeet, mutta hieman heikkosatoisampi kuin Retu-ruokonata. Sen ensimmäisen niiton sato on nurminatoja pienempi, mutta erinomaisen jälkikasvukykynsä ansiosta sen kokonaissato nousee korkeaksi. Felinan jälkikasvukyky on jopa selvästi parempi kuin Retulla.

Talvenkestävyydeltään Felina on sekä nurminatoja että Retu-ruokonataa heikompi. Lajiketta on toistaiseksi testattu ainoastaan II-viljelyvyöhykkeellä. Tulosten perusteella sitä voidaan suositella viljelyyn ainoastaan kahdelle eteläisimmälle viljelyvyöhykkeelle, lähinnä lyhytikäisiin, 1 - 2 vuoden nurmiin. Voimakkaan jälkikasvukykynsä vuoksi lajike tulee näyttää ainakin kolme kertaa kesässä.

Felina-rainata on tsekkiläistä alkuperää. Pohjoismaissa lajiketta edustaa tanskalainen DLF-trifolium kasvinjalostusfirma. Suomessa lajike on ollut virallisissa lajikekokeissa vuosina 1999 - 2002 nurminatalajikkeiden kanssa.

Karolina-ruokonata Retun rinnalle

Pitkään lajikeluettelossa olleen Retu-ruokonadan rinnalle on tänä vuonna hyväksytty myös Karolina (Bor 86218), joka on ollut vuosina 2002 - 2004 kokeissa. Lajike polveutuu Retun ja Barcelin risteytyksestä. Niinpä se muistuttaa sato-ominaisuuksiltaan Retua.

Karolina on pari prosenttia satoisampi kuin Retu. Jälkikasvukyky on samaa tasoa kuin Retulla. Ensimmäisen niiton sato on kuitenkin hieman suurempi kuin Retulla. Retusta poiketen Karolina on ollut erittäin satoisa heti ensimmäisenä korjuukesänä. Kolmannen vuoden korjuussa Karolinan sato on jäänyt hieman pienemmäksi kuin Retun sato.

Talvenkestävyydeltään Karolina on yhtä hyvä kuin Retu. Lajike on talvehtinut hyvin kolmannelle viljelyvyöhykkeelle saakka. Tätä pohjoisempaa lajiketta ei ole vielä testattu. Jalostajien omissa kokeissa Karolina on tuottanut siemeniä paremmin kuin Retu.

Nurminatalajikkeet ennallaan

Nurminadan lajikevalikoima ei ole muuttunut pariin viime vuoteen. Kotimainen, pari vuotta sitten lajikeluetteloön hyväksytty, Inkeri on Furen ohella satoisin lajike. Sen talvenkestävyys on pohjoisessa ollut Saltenin tasoa, joten Inkeri soveltuu hyvin viljeltäväksi koko maassa. Lajikkeen siementuotanto on ollut vielä alkutekijöissään eikä siementä ole toistaiseksi ollut saatavilla yleiseen viljelyyn.

Lajikkeiden talvenkestävyydessä ei ole suuria eroja. Vanhemmista lajikkeista Salten kestää talvea parhaiten Lappia myöten. Siellä se on ollut satoisin lajike Kasperin ja Boriksen ohella. Ilmari ja Antti ovat hyviä yleislajikkeita. Ne sopivat viljeltäviksi koko maassa, vaikka aivan pohjoisessa niiden talvehtiminen ei ole yhtä hyvä kuin Saltenin.

Paras jälkikasvukyky on Furen-nurminadalla. Tämän vuoksi se on ollut satoisa kahdella pohjoisemmallaakin viljelyvyöhykkeellä. Näin siitä huolimatta, ettei sen talvehtiminen ole paras mahdollinen. Prevalin jälkikasvukyky on myös hyvä, mutta sen talvehtimisominaisuudet eivät näytä olevan Furen luokkaa. Siten lajike soveltuu viljelyyn parhaiten eteläiseen Suomeen. Kalevin talvenkestävyys on heikko, joten se menestyy ainoastaan I-viljelyvyöhykkeellä.

Lajien laadussa pieniä eroja

Nurminatalajikkeissa ei ole todettu huomattavia laatueroja. Sen sijaan nurmi-, ruoko- ja rainadan sadon laadussa näyttäisi olevan joitakin eroja. Lajikekokeissa kaikki lajikkeet on tavallisesti korjattu samanaikaisesti. Ruokonadan ja rainadan sadon kuiva-ainepitoisuus on ollut hieman alhaisempi kuin nurminadan. Kokeet on niitetty tavallisesti kolme kertaa kasvukaudessa pohjoisimpia koepaikkoja lukuun ottamatta. Siten sulavuudet ovat olleet korkeita. Ruokonatalajikkeiden sulavuutta kuvaava D-arvo on ollut 1 - 2 yksikköä pienempi kuin nurminatalajikkeiden D-arvo. Rainadan ja ruokonadan valkuaispitoisuus on ollut toisessa ja kolmannessa niitossa pienempi kuin nurminadan

Lisätietoja: markku.niskanen@mtt.fi
puh. (06) 474 6403

Nurminatalajikkeet virallisissa lajikekokeissa vuosina 1997-2004.

Lajike	I		II		III		IV		V	
	Sato kg/ha	Talvituho %	Sato kg/ha	Talvituho %	Sato kg/ha	Talvituho %	Sato kg/ha	Talvituho %	Sato kg/ha	Talvituho %
Antti	8212 =100	1	8496 =100	5	8949 =100	6	8790 =100	5	6493 =100	16
Karolina	125	2	118	7	109	4				
Retu	117	1	113	6	108	7	114	5	119	6
Felina			108	9						
Inkeri	89	3	105	2	105	6	101	3	102	9
Fure	112	1	102	4	100	10	102	9	102	14
Kasper	100	1	101	6	101	6	99	7	106	13
Salten	101	1	95	6	99	3	102	6	107	9
Preval	108	2	96	8	99	10				
Ilmari	100	1	98	6	100	7	98	8	101	12
Boris	96	1	97	6	97	10	97	7	105	9
Kalevi	99	1	95	8	95	9	93	9	88	23